

รายงานการรับคุณครูโรงเรียนปัญญาประทีป
ณ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย
ระหว่างวันที่ 15 – 17 กรกฎาคม 2562

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	- คุณพิมพ์พรณ ดิษฐกุล ณ อยุธยา ผู้ช่วยประธานคณะกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ได้มอบหมายให้นายธนทัต อนิวรรณ ผู้จัดการส่วนโครงการพิเศษ ส่วนงานพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคมและโครงการพิเศษ สายงาน CEO มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ พาคุณครูโรงเรียนปัญญาประทีปศึกษาดูงานโครงการพัฒนาดอยตุงฯ และร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันที่ 17 กรกฎาคม 2562
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเห็นและเกิดความรู้ความเข้าใจ ในหลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงและการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน 2. เพื่อนำหลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงและการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนไปสร้างหลักสูตรและปรับใช้กับเด็กนักเรียน
ระดับเนื้อหา	ระดับความสำคัญ 5 คะแนน (เป็นหน่วยงานภาคีที่ทำงานร่วมกันอยู่ในปัจจุบัน) ระดับเนื้อหา 4 คะแนน (มีการทำงานร่วมกันในอนาคตเรื่องการสร้างหลักสูตรให้กับเด็กนักเรียน) คะแนนรวม 9 คะแนน
องค์ประกอบ	- คุณครูพัชรา มหพันธ์ (ครูเจ็ด)
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยายและพาศึกษาดูงานของมูลนิธิฯ : คุณธนทัต อนิวรรณ ผู้จัดการส่วนโครงการพิเศษ ส่วนงานพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคมและโครงการพิเศษ สายงาน CEO มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และคุณอมรรัตน์ บังคมเนตร ผู้จัดการเผยแพร่องค์ความรู้ - ผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกของมูลนิธิฯ : นายถวิล คำเสาร์
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	รหัสงาน 916-200-511 โครงการจัดศึกษาดูงานและฝึกอบรม เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง
หมายเหตุ : คณะนี้ไม่ได้ทำแบบประเมิน เนื่องจากเป็นคณะที่ช่วยเรื่องประสานงานและเตรียมอำนวยความสะดวกเท่านั้น	

2. กำหนดการคณะ

กำหนดการศึกษาดูงาน

คุณครูโรงเรียนปัญญาประทีป คุณพัชนา มหพันธ์(ครูเจ็ด)

ณ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย

ระหว่างวันที่ 15 – 17 กรกฎาคม 2562

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเห็นและเกิดความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงและการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน: ครูโรงเรียนปัญญาประทีป จำนวน 1 ท่าน

ระยะเวลาดำเนินการ 3 วัน 2 คืน

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันจันทร์ที่ 15 กรกฎาคม 2562	
08:20-09:45 น.	คณะเดินทางถึงสนามบินแม่ฟ้าหลวงโดยสายการบิน Thai Smile เที่ยวบินที่ WE130
10.00-11.00 น.	เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ
11.00-12.00 น.	ฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับงานพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ • เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) • สำนักงานสีเขียว โรงงานสีเขียว • Zero Waste to Landfill • พลังงานทดแทน
12:00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ร้านก๋วยเตี๋ยวใจเย็น
13.00-15.00 น.	ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาขั้นกลางน้ำ โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบตามที่ลูกค้าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วย • โรงงานทอผ้า เย็บผ้า และ ฟังการบรรยายเกี่ยวกับงานหัตถกรรม งานย้อมสี • โรงงานกระดาษสา • โรงงานคว่ำกาแฟดอยตุง • โรงงานเซรามิก
15.00-15.20 น.	เดินทางไปยังแปลงป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม 1 และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย

วันที่/เวลา	กำหนดการ
15.20-16.20 น.	ศึกษาดูงานแปลงป่าเศรษฐกิจ หนุ่ยไฮต์ 1 และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย
16.20-16.30 น.	เดินทางไปยังหน้าห้องพัฒนาสังคม ณ อาคารอเนกประสงค์
16.30-17.00 น.	ชมศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ณ หน้าห้องพัฒนาสังคม
17.00 น.	เดินทางไปยังดอยตุงลอร์ดจ
18.30 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ครั้วตำหนัก
19.30 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันอังคารที่ 16 กรกฎาคม 2562	
07.30-08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30-09.30 น.	ชมพระตำหนักดอยตุง และกราบสมเด็จพระเจ้า ในอดีต พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จพระเจ้า เพื่อพระองค์จะได้สังเกตและ ทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด “บ้านที่ดอยตุง” เกิดจากพระราชกระแสรับสั่ง “ถ้าไม่มีโครงการพัฒนา ดอยตุงฯ ฉันจะไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่” พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและ การทรงงานหนักเพื่อพสกนิกรของพระองค์
09.30-10.30 น.	ฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงการพัฒนาดอยตุงฯ และโครงการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
10.30-11.00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11.00-12.00 น.	ฟังบรรยายสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐกิจเพื่อสังคมของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ● การจัดการข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ● งานสืบทอดผ้าธรรมชาติ ● การพัฒนาองค์ความรู้สมุนไพรดอยตุง ● R&D พืชมูลค่าสูง (วานิลลา)
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครั้วตำหนัก
13.00-14.00 น.	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ
14.00-15.00 น.	ชมสวนแม่ฟ้าหลวง
15.00-15.20 น.	เดินทางไปที่พื้นที่การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ดอยตุง
15.20-16.30 น.	เยี่ยมชมพื้นที่การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ดอยตุง และพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ เจ้าหน้าที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
16.30-17.00 น.	เดินทางกลับที่พักดอยตุงลอร์ดจ
17.00-18.00 น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ครั้วตำหนัก

วันที่/เวลา	กำหนดการ
19.00 น.	เข้าที่พัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันพุธที่ 17 กรกฎาคม 2562	
07.00-08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี
08.00-08.30 น.	เดินทางไปยังจุดทำกิจกรรมปลูกป่า
08.30-09.00น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ณ บริเวณ จัดกิจกรรมฯ
09.00-09.30น.	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่าฯ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสวรรคต สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประจำปี 2562
09.30-09.40น.	ผู้ร่วมกิจกรรมฯ จัดแถวหน้าเวทีงาน
09.40-09.45น.	ตัวแทนผู้จัดกิจกรรม กล่าวรายงานกิจกรรม
09.45-10.00น.	ประธานในพิธีกล่าวเปิดกิจกรรมฟื้นฟูสภาพป่าฯ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสวรรคต สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประจำปี 2562 และให้โอวาท
10.00-12.00น.	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฯ ปลูกป่าเสริม พื้นที่ไฟไหม้ จำนวน 1,874 ไร่ บริเวณบ้านแม่เป็น
12.00-13.00น.	รับประทานอาหารว่าง น้ำดื่ม และอาหารกลางวัน
13.00น.	เดินทางกลับที่พักดอยตุงลอดจ์
13:40-14:30น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย เก็บสัมภาระ และ Check out
14:30-15:15น.	ดูงานโรงงานย้อมสีธรรมชาติ ณ โรงงานย้อมสี ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
15:15-16:00 น.	เดินทางไปอุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง (ไร่แม่ฟ้าหลวง)
16:00-17:00น.	เยี่ยมชมอุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง
17:00-17.45 น.	เดินทางไปสนามบินเชียงราย
17:45 น.	คณะเดินทางถึงสนามบินเชียงราย
19:45น.	คณะเดินทางกลับกทม.โดยสายการบิน Thai Smile เที่ยวบินที่ WE137

3. ประเด็นถาม – ตอบ ระหว่างการศึกษาดูงาน

➤ ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ-ศูนย์คัดแยกขยะ

Q: ร้านอาหารดอยตุงทำไมช่วยแยกได้ถึง 90% เลย ใครเป็นคนจัดการ

A: พนักงานในครัวมีการจัดการกันเองที่ทำติดอยู่แล้ว เช่น ส่วนเตรียมวัตถุดิบก็จะมีแยกเศษผักที่ไม่ใช้ เพราะในแต่ละส่วนก็จะมีขยะที่ทิ้งเป็นสัปดาห์อยู่แล้ว จึงถือว่าดีมาก อีก 10% คือจุดคัดแยกขยะก่อนล้างจาน พนักงานยังแยกทิ้งขยะยังไม่ถูกประเภท และถึงทิ้งขยะก็วางไม่ครบด้วยบ้างวัน

Q: มีวิธีในการทำความเข้าใจ หรือทำอะไรให้พนักงานแยกขยะ หรือเกิดความตระหนักในการทิ้งขยะ

A: มีการจัดประชุม อบรมคัดแยกขยะ เชื่อมโยงให้เรื่องใกล้ตัวพนักงานทุกส่วนงานให้เห็นภาพ ชวนพนักงานคิด ขยะมีผลกระทบทำให้โลกร้อนอย่างไร ให้ทุกคนได้มาคัดแยกขยะจริง ๆ จุดสุดท้ายก็อยู่กับผู้บังคับบัญชา ต้องมีนโยบายหรือเห็นชอบด้วย

Q: ฤดูกาลท่องเที่ยว มีการปรับทำป้ายถังขยะ จุดทิ้งขยะ และยังมีการทำพาสปอร์ต ตั้งด่านให้ความรู้ เรื่องการทิ้งขยะ ก่อนสแตมป์เข้างาน หรือเปล่า

A: ยังไม่ถึงขั้นนั้นแต่เน้นการประชาสัมพันธ์ใช้ถุงพลาสติกในงานสีสนัแห่งดอยตุง ใช้วัสดุเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทน

Q: ทิชชูเช็ดปากกับทิชชูใช้ในห้องน้ำมีการจัดการต่างกันไหม

A: สามารถจัดการเผาในเตาเผาอุณหภูมิสูงได้เลย แต่ถามตามหลักแล้วกระดาษทิชชูเช็ดปากไม่ได้สกปรกขนาดนั้น เอาไปเผาเป็นพลังงานทดแทนได้ ซึ่งในอนาคตก็คิดว่าจะแยกถังทิ้งกระดาษทิชชูเช็ดปาก เพราะตอนนี้ยังจัดให้ทิ้งกับถังขยะย่อยสลายได้อยู่

Q: ป้ายแยกขยะที่มีการติดป้ายที่ถังขยะมียกตัวอย่างให้ดูก่อนทิ้งขยะหรือเปล่า

A: มีตัวอย่างติดบอกอยู่แต่ละส่วนงานก็จะแตกต่างกัน อยู่ที่ขยะแต่ละส่วนงานไว้

Q: การให้คะแนนแต่ละโรงงานทำอย่างไร

A: จะมีแบบฟอร์มเช็ค โดยจะมีจนท. 5 ส และกรรมการจากแต่ละโรงงาน ร่วมตรวจเช็คให้คะแนน

➤ ศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

Q: ที่นี้ยังมีปัญหาเรื่องยาเสพติดอยู่ไหม

A: ยังมีปัญหาอยู่ เพราะติดชายแดน และที่มความมั่นคงก็ดูแลอยู่ อย่างเข้มงวดด้วยคนที่อยู่ฝั่งไทยก็มีญาติพี่น้องอยู่ฝั่งพม่าและปัจจุบันเท่าที่ทราบมาก็มีกระบวนการนำยามาพักในบ้านฝั่งไทย โดยให้ค่าตอบแทนเม็ดละ 1 บาท ต่อ1คืน แคเปิดห้อง เปิดบ้านพักยา และยังมีการสรรหาเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มาขนส่งยาด้วย เพราะถ้าโดนจับได้จะไม่ได้รับโทษหนัก และสามารถพ้นโทษได้เร็ว

Q: แบบฟอร์มสำรวจของดอยตุงเอาจากที่ไหนหน่วยงานไหน

A: เป็นของดอยตุงเอง ถ้าช่วงแรกๆ เอาแบบฟอร์มของหน่วยงาน จปฐ.มาเป็นตัวอย่าง แต่ของดอยตุงจะเก็บข้อมูลละเอียดกว่า ในอดีตเก็บลึกถึงชั้นถ้ำถึง จาน ถ้วย ชูตชั้นใน เพื่อให้ได้ข้อมูลจริงมาวิเคราะห์ ทำแผนพัฒนาชุมชน ปัจจุบันได้พัฒนาการเก็บข้อมูล โดยใช้แท็บเล็ตในการเก็บข้อมูล และช่วยประเมินผลได้เลย

Q : ถ้าทางโรงเรียนบุญญาประเทศีปจะขอตัวอย่าง ระบบเก็บข้อมูลแบบนี้ ไปใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้นักเรียนเอาไปปรับใช้กับการเรียนรู้ เก็บข้อมูลเพื่อนๆ พ่อแม่ หรือตัวเอง แล้วเอามาวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนได้รู้ตัวเอง และพัฒนาตัวเอง หรือคนรอบข้าง สามารถติดต่อใครได้

A: (แก้ว) ได้สามารถต่อมาได้เลย แต่ปกติทางเราจะใช้สำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของชาวบ้านในโครงการฯ ยังไม่เคยเอาไปใช้กับการเก็บข้อมูลในลักษณะนั้น ถ้าทางโรงเรียนบุญญาประเทศีปจะเอาไปปรับใช้ ทางเราก็น่าสนใจและอาจขอเรียนรู้ด้วย เพื่อในอนาคตจะทำกับเด็กบนดอยตุง

4. ภาคผนวก

ภาพการศึกษาฐานของคุณ

ฟังบรรยายภาพรวมงานด้านสิ่งแวดล้อม
โดยนายไพศาล คำกาศ

พูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องการจัดการขยะ

ศึกษาฐานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

ฟังบรรยายศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาโดยตุงฯ
โดยนายรัฐกร สวัสดิ์แดง